

សិក្ខាសាលាវិជ្ជាជីវៈតុលាការថ្នាក់ជាតិ ស្តីពី

ការបញ្ចៀបចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហា បរិស្ថាន
ថ្ងៃទី២១-២២, ២៤-២៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧

ធ្វើបទបង្ហាញដោយ៖ លោកមេធាវី សំ ឡុង មេធាវីនៃក្រុមមេធាវីវិស្វ &
សមាជិកនៃលេខាធិការដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍នៃក្រុមការងារបច្ចេកទេសតាក់តែង

សេចក្តីព្រាងក្រមបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

Tel: 012 990 436
Email: saml@vishnulawgroup.com

មាតិកា

១. ប្រភេទនៃបណ្តឹងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ
២. យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ
 - ២.១. ការដោះស្រាយវិវាទបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ
 - ២.២. ការដោះស្រាយវិវាទបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការ
៣. លំហូរនីតិវិធីដោះស្រាយវិវាទបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

១. ប្រភេទនៃបណ្តឹងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

A. បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (មាត្រា៩១៦)

គោលដៅ៖ សិទ្ធិក្នុងការទាមទារសំណងការខូចខាត៖

- ផ្នែកសម្ភារៈ
- ផ្នែករូបរាងកាយ
- និងផ្នែកផ្លូវចិត្ត

ដែលកើតចេញពីបទល្មើសបរិស្ថាន និងធនធាន

ធម្មជាតិ ។

១. ប្រភេទនៃបណ្តឹងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ (ត)

B. បណ្តឹងអាជ្ញា (មាត្រា៩១៧)

គោលដៅ៖ ដើម្បីធានា៖

- សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬ
- សង្គមជាទូទៅ

ដែលកើតចេញពីបទល្មើសបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

ឬការមិនអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិណាមួយដែលបំពាននីតិវិធី

នៃក្រមបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ ឬច្បាប់ពិសេស ឬលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត
ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ។

១. ប្រភេទនៃបណ្តឹងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ (ត)

C. បណ្តឹងប្រឆាំងសេចក្តីសម្រេចរដ្ឋបាលបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

គោលដៅ៖ ប្រឆាំងសេចក្តីសម្រេចរដ្ឋបាលបរិស្ថាន និងធនធាន ធម្មជាតិ៖

- វិធានការការពារបរិស្ថាន
- គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ

ដែលកើតចេញពីសេចក្តីសម្រេចរដ្ឋបាលនានារបស់

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ៩១៨

១. ប្រភេទនៃបណ្តឹងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ (ត)

D. បណ្តឹងប្រឆាំងសកម្មភាពរដ្ឋបាលបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

គោលដៅ៖ ទាមទារសំណងការខូចខាតបរិស្ថាន ឬធនធានធម្មជាតិ៖

- ការបំពេញមុខងារ
- ការធ្វើសកម្មភាព
- ចំណាត់ការ
- ឬវិធានការការពារបរិស្ថាន និងគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ

របស់មន្ត្រីរាជការសាធារណៈ ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលទទួលបន្ទុកពាក់ព័ន្ធនឹងការការពារបរិស្ថាន និងគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ដែលបានបង្កការខូចខាតបរិស្ថាន ឬការបំពានសិទ្ធិ ឬផលប្រយោជន៍របស់ភាគីរងគ្រោះ ។ មាត្រា៩១៩

១. ប្រភេទនៃបណ្តឹងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ (ត)

E. បណ្តឹងដែលមានគោលដៅការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ

គោលដៅ៖ ការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈប្រឆាំង៖

- បទល្មើសបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ
- ការមិនអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិ (ក្រមបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ និងច្បាប់ពិសេស
ដោយឡែក និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ)

ដែលកើតចេញពីសកម្មភាពនានារបស់រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលបង្ក
ការខូចខាតបរិស្ថាន និងសង្គម ។

មាត្រា៩២០

១. ប្រភេទនៃបណ្តឹងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ (ត)

F. បណ្តឹងជាយុទ្ធសាស្ត្រប្រឆាំងការចូលរួមជាសាធារណៈ

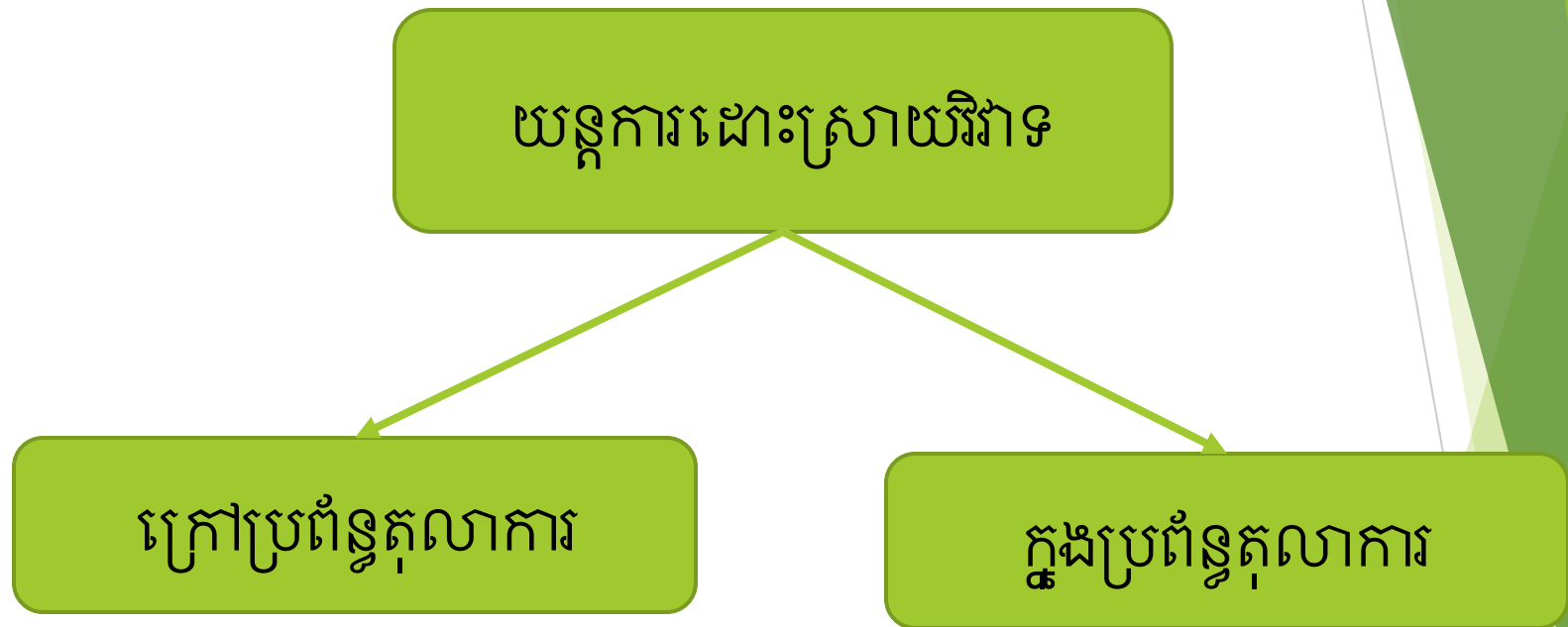
គោលដៅ៖

- ទប់ស្កាត់ ឬរារាំង
- បៀតបៀន
- ឬគៀបសង្កត់

ប្រឆាំងបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គល ឬសាធារណៈជនដែលធ្វើសកម្មភាពបណ្តឹងប្រឆាំង
នឹងខ្លួន ឬផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច
របស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៩២១

២. យន្តការដោះស្រាយវិវាទបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

២.១. យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ

A. គណៈកម្មការសន្ទនាកម្មបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់

សមត្ថកិច្ច៖ មាត្រា៩៣៧

- ទទួលពាក្យបណ្តឹង
- បញ្ជូនបន្តពាក្យបណ្តឹង
- ផ្តល់សេវាពិគ្រោះយោបល់
- ដោះស្រាយវិវាទ
- ផ្សះផ្សាវិវាទ
- រៀបចំកំណត់ហេតុ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងសះសា

សមាសភាព៖ មាត្រា៩៣០

- ពារួប (១នាក់ជាប្រធាន និងអាចជ្រើសរើសអ្នកជំនាញ ឬអ្នកបច្ចេកទេស)

២.១.យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ (ត)

A. គណៈកម្មការសន្ទានកម្មបរិស្ថានថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់

ដំណោះស្រាយ៖ កិច្ចព្រមព្រៀងសះសា ត្រូវមានវត្តមានភាគីដើម្បីកំណត់៖

- កំណត់ប្រាក់សំណងសម្រាប់ការខូចខាតបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ
- កំណត់វិធីសាស្ត្រក្នុងការស្តារបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិឡើងវិញ
- កំណត់វិធានការដើម្បីធានាកុំឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់បន្ថែមទៀតនាពេលខាងមុខ
- កំណត់វិធានការទប់ស្កាត់ការខូចខាតបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

កិច្ចព្រមព្រៀងសះសា មិនចងកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់ទេ ។ មាត្រា៩៣៥

២.១.យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ (ត)

B. គណៈកម្មការជាតិដោះស្រាយវិវាទបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

១. ក្រុមប្រឹក្សាជាតិសន្ទានកម្មបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

២. ក្រុមប្រឹក្សាជាតិដោះស្រាយវិវាទរដ្ឋបាលបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

មាត្រា៩៣៦

២.១.យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ (ត)

B. គណៈកម្មការជាតិដោះស្រាយវិវាទបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

១. ក្រុមប្រឹក្សាជាតិសន្ទានកម្មបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ
សមត្ថកិច្ច៖

- ដោះស្រាយវិវាទដែលបញ្ជូនមក
- ពិនិត្យដោះស្រាយវិវាទរបស់គូភាគី
- សើបអង្កេត និងសាកសួរព័ត៌មាន
- ស្នើសុំជំនួយជំនាញបច្ចេកទេស និងស្នើសុំជំនួយសហការពី
ពាក់ព័ន្ធ

ស្ថាប័ន

មាត្រា៩៣៨

២.១.យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ (ត)

B. គណៈកម្មការជាតិដោះស្រាយវិវាទបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

១. ក្រុមប្រឹក្សាជាតិសន្ទានកម្មបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

សមាសភាព៖ មាត្រា៩៣៧

- មន្ត្រីជំនាញក្រសួងបរិស្ថាន (ប្រធាន)
- មន្ត្រីជំនាញក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ (សមាជិក)
- អ្នកជំនាញបច្ចេកទេសវិទ្យាសាស្ត្រ (សមាជិក តាមការចាំបាច់)
- អង្គការសង្គមស៊ីវិល (សមាជិកតាមការចាំបាច់)

ដំណោះស្រាយ និងអានុភាព៖ មាត្រា៩៤៦,៩៤៧

កិច្ចព្រមព្រៀងសេះដា ចងកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់។ រាល់ដំណោះស្រាយត្រូវពិចារណាជាអាទិភាពលើការស្តារ និងជួសជុលបរិស្ថានឡើងវិញ ។

២.១.យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ (ត)

B. គណៈកម្មការជាតិដោះស្រាយវិវាទបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

២. ក្រុមប្រឹក្សាជាតិដោះស្រាយវិវាទរដ្ឋបាលបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

សមត្ថកិច្ច៖ មាត្រា៩៤៩

- ត្រួតពិនិត្យ និងចេញសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងតវ៉ាលើសេចក្តីសម្រេចរដ្ឋបាលបរិស្ថាន ឬសកម្មភាពរដ្ឋបាលបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

២.១.យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ (ត)

B. គណៈកម្មការជាតិដោះស្រាយវិវាទបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

២. ក្រុមប្រឹក្សាជាតិដោះស្រាយវិវាទរដ្ឋបាលបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ
សមាសភាព៖ មាត្រា៩៤៩

- រដ្ឋមន្ត្រីនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ឬតំណាង ជាប្រធាន
- រដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួងបរិស្ថាន ជាអនុប្រធាន
- រដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនឹងវិវាទបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ ជាសមាជិក
- ក្រុមអ្នកជំនាញបច្ចេកទេសវិទ្យាសាស្ត្រ ជាសមាជិក (តាមការចាំបាច់)
- សមាជិកផ្សេងទៀត ជាសមាជិក (តាមការចាំបាច់)

២.១.យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ (ត)

B. គណៈកម្មការជាតិដោះស្រាយវិវាទបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

២. ក្រុមប្រឹក្សាជាតិដោះស្រាយវិវាទរដ្ឋបាលបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ
នីតិវិធីដោះស្រាយវិវាទ៖

- សវនាការជាសាធារណៈ
- សមាសភាពគណៈវិនិច្ឆ័យយ៉ាងតិច៣ នាក់ ហើយជាចំនួនសេស ដែលមានតំណាងពីទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនាំសវនាការជាសាធារណៈ។
- សេចក្តីសម្រេច ត្រូវតែជាប្រកាសក្នុងសាលសវនាការជាសាធារណៈ
ដោយមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ ។

មាត្រា៩៥០

២.២.យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការ

A. តុលាការមានសមត្ថកិច្ច

១. តុលាការជំនាញបរិស្ថាននៃសាលាដំបូងរាជធានី ខេត្ត
២. សភាជំនាញបរិស្ថាន នៃសាលាឧទ្ធរណ៍
៣. សភាជំនាញបរិស្ថាន នៃតុលាការកំពូល

មាត្រា៩៥៤

២.២.យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការ (ត)

តុលាការជំនាញព្រហ្មទណ្ឌ
(សាលាដំបូង)

តុលាការជំនាញបរិស្ថាន
(សាលាដំបូង)

សភាជំនាញបរិស្ថាន
(សាលាឧទ្ធរណ៍)

សភាជំនាញបរិស្ថាន
(តុលាការកំពូល)

វិវាទកើតចេញពីបណ្តឹងអាជ្ញា រដ្ឋប្បវេណី ឬសេចក្តីសម្រេចរដ្ឋបាល ឬសកម្មភាពរដ្ឋបាលពាក់ព័ន្ធនឹងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

២.២.យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការ (ត)

A. តុលាការមានសមត្ថកិច្ច

សមត្ថកិច្ចពិនិត្យទិដ្ឋភាពច្បាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (មានកិច្ចព្រមព្រៀងសះស្បើយ) ត្រូវពិចារណា៖ មាត្រា៩៥៧

- វិធានការ និងដំណោះស្រាយបានកំណត់ក្នុងក្រមនេះ
- ការស្តារ និងជួសជុលបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិជាអាទិភាព
- វិធានការ និងដំណោះស្រាយ ស្របនឹងគោលការណ៍ទូទៅ
- កម្មវត្ថុនៃវិវាទអាចដោះស្រាយតាមសន្ទានកម្មបរិស្ថាន
- ខ្លឹមសារនៃកិច្ចព្រមព្រៀងសះស្បើយ ស្របនឹងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬទំនៀមទំលាប់ល្អរបស់សង្គម ឬបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ផ្សេងទៀត
- ពិនិត្យភាពត្រឹមត្រូវនៃនីតិវិធីសន្ទានកម្មបរិស្ថាន
- សង្គតិភាពនឹងគោលនយោបាយសាធារណៈរបស់រដ្ឋ

២.២.យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការ (ត)

A. តុលាការមានសមត្ថកិច្ច

សមត្ថកិច្ចពិនិត្យលើនីត្យានុកូលភាពនៃសេចក្តីសម្រេចរដ្ឋបាល ឬសកម្មភាពរដ្ឋបាល៖ មាត្រា៩៦០

- សុពលភាពនៃសេចក្តីសម្រេចរដ្ឋបាល មាន៖ សមត្ថកិច្ចចេញសេចក្តីសម្រេចវិការៈនៃទម្រង់ ឬនីតិវិធីនៃការចេញសេចក្តីសម្រេច ឬរំលោភអំណាច...
- ខ្លឹមសារជាសារវន្តនៃសេចក្តីសម្រេច មាន៖ ការរំលោភច្បាប់ ឬ បទបញ្ជាផ្សេងៗ ការភ័ណ្ឌច្រឡំផ្លូវច្បាប់ ឬអង្គហេតុ....

២.២. យន្តការដោះស្រាយវិវាទក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការ (ត)

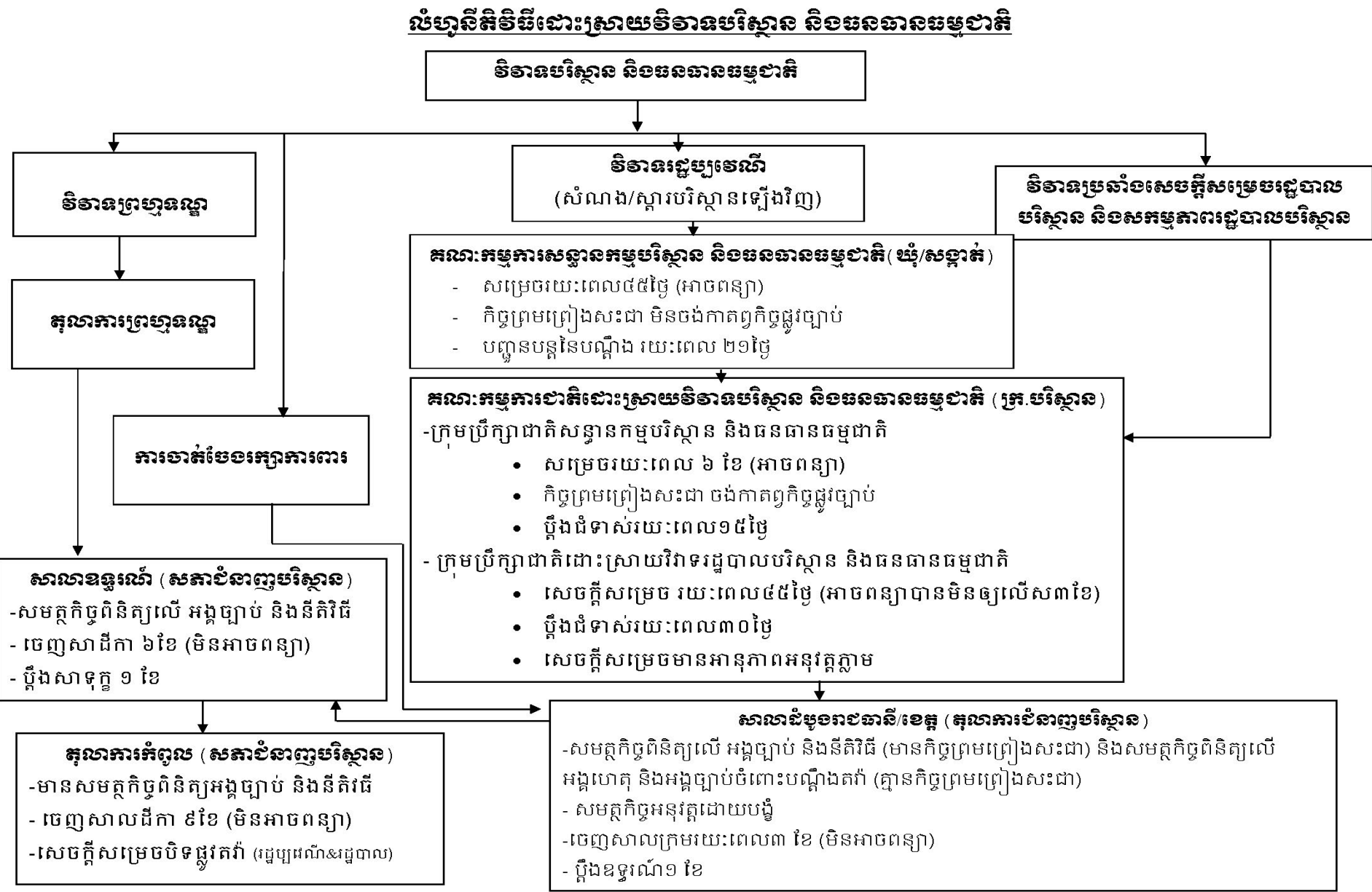
A. តុលាការមានសមត្ថកិច្ច

សមត្ថកិច្ចពិនិត្យលើសកម្មភាពរដ្ឋបាលបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ៖

- សកម្មភាពរដ្ឋបាលបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ ស្របតាម បទប្បញ្ញត្តិនៃ ក្រម និងបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀត
- ការរំលោភអំណាច

មាត្រា៩៦០

៣ លំហូរនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយវិវាទក្នុងតុលាការ និងធនធានធម្មជាតិ

សូមអគុណ!!!

សំណួរ/ចម្លើយ